

NOTAT

Tilskud
J.nr. SVANA-309-00038
Ref. ALARS/MIEEG
Den 3. juli 2017

Høringsnotat til udkast til bekendtgørelse om tilskud til læhegn og småbeplantninger

Udkast til bekendtgørelses og vejledning var den 28. april 2017 til den 26. maj 2017 i offentlig høring hos en kreds af myndigheder, organisationer m.fl. I samme tidsrum lå udkast til både bekendtgørelse og vejledning på høringsportalen.

Bekendtgørelsen udgør sammen med naturbeskyttelsesloven det juridisk/administrative grundlag for tilskudsordningen til læhegn og småbeplantninger.

Der er modtaget høringssvar med forslag og kommentarer fra følgende: Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Gartneri, HedeDanmark, Kommunernes Landsforening, Landbrug & Fødevarer, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, Landsforeningen Plantning og Landskab og Skovdyrkerne.

I dette notat gennemgås indledningsvis en række punkter på tværs af de indkomne høringssvar under følgende overskrifter:

1. Ordningen generelt
2. Arealkrav
3. Prioritering af ansøgere
4. Tilskudsareal
5. Plantearter
6. Plantearter til gavn for bier og andre bestøvere
7. Kulturtekniske tiltag og krav
8. Afstandskrav
9. Opretholdelse og kontrol
10. Kollektive projekter
11. Klageadgang
12. Tilskudssats
13. Markblokke

Herefter gennemgås i skemaform de bemærkninger og synspunkter fra de enkelte høringssvar, som er af mere teknisk og faglig karakter i forhold til de enkelte bestemmelser i bekendtgørelsen.

1. Ordningen generelt

Med undtagelse af Danmarks Naturfredningsforening er der opbakning til ordningen, som findes relevant. Tiltag for en enkel ordning med begrænset administration for erhverv såvel som for myndigheder hilses velkommen.

Danmarks Jægerforbund er positive over for, at ordningen er omkostningseffektiv med lave administrative omkostninger, og i høj grad er målrettet den biologiske mangfoldighed.

Danmarks Naturfredningsforening mener, at ordningen ikke vil gavne biodiversiteten, og at ordningen ikke udgør en omkostningseffektiv måde at sikre biodiversitet på.

Dansk Gartneri er positiv overfor, at der med Naturpakken er blevet afsat midler til, at tilskud til læhegn og småbeplantninger videreføres, og vurderer, at ordningen medfører væsentlige administrative lettelser.

Landbrug & Fødevarer er positiv overfor, at der med Naturpakken er blevet afsat midler til, at tilskud til læhegn og småbeplantninger videreføres, og bakker op om forenklingerne af ordningen.

Skovdyrkerne er positiv overfor forenklingerne af ordningen, men ser fortsat unødige administrative byrder for ansøgerne, og finder dele af kravene til beplantningerne kontraproduktive i forhold til formålet.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen takker for og forholder sig til høringssvarene.

2. Arealkrav

Dansk Gartneri og Landbrug & Fødevarer ser gerne, at arealkravene som støtteberettigelseskriterie på henholdsvis 3 ha for kollektive projekter og 0,5 ha for individuelle projekter kan fraviges, når særlige forhold taler herfor. Herudover mener Landbrug & Fødevarer, at der er behov for en mere udførlig beskrivelse af, at et projektareal kan bestå af spredte mindre delarealer.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Af hensyn til de administrative omkostninger, er der fastsat mindstekrav til projekternes størrelse. De administrative omkostninger bliver relativt store ved små projekter. Dette harmonerer ikke med det politiske ønske fra Naturpakken om en omkostningseffektiv indsats for biodiversiteten.

Et projekt kan godt dog godt bestå af flere arealer, der ikke er geografisk sammenhængende. I lighed med ovenstående vil mange små og spredte arealer i et projekt dog medføre relativt høje administrationsomkostninger.

Arealkrav til et projekt fastholdes, uden mulighed for dispensation. Miljøstyrelsen tilretter vejledningen, så det er mere klart, at et projekt gerne må være sammensat af flere mindre, spredte delarealer. Hvis de administrative omkostninger forbundet med små arealer i projekterne bliver uproportionelt høje i forhold til formålet med ordningen, kan muligheden revideres til ansøgningsrunden i 2018.

3. Prioritering af ansøgere

Kommunernes Landsforening er positive overfor ordningens prioritering af potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser, og ser ordningen som et virkemiddel til, at forbedre grundlaget for biodiversiteten i områderne.

Dansk Gartneri, Landbrug & Fødevarer, HedeDanmark, Plantning og Landskab og Skovdyrkerne mener, at en prioritering ud fra kommunernes kortlægning af potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser vil være uhensigtsmæssig. Høringssvarene er blandt andet begrundet med:

- Der kan opstå forskelsbehandling af ansøgere, idet praksis for udpegning af de respektive områder ikke er ensartet på tværs af kommunerne.
- Kortlægningen er ikke gennemført med afsæt i arealernes potentiale for plantning af læhegn og småbeplantninger til biodiversitetsformål. Placeringen af beplantningerne kan derfor blive kontraproduktiv i forhold til formålet med udpegningen, fx naturområder der ønskes urørt.
- Udpegningen af de prioriterede områder forekommer arealmæssigt for små til prioritering. Når skovarealer og § 3 arealer fratrækkes det potentielle områder, er mulighederne for at øge det samlede beplantede areal for lille.
- Prioriteringen anses at få negative konsekvenser i det almindelige landbrugsland udenfor de prioriterede områder, hvor behovet anses stort, blandt andet som følge af strukturudviklingen i landbruget med stadigt større marker (der hvor naturen er mest forarmet).

Landbrug & Fødevarer mener ikke, at tilskud til læhegn og småplantninger skal koncentreres inden for "Det grønne danmarkskort", hvilket anses som en konsekvens af den foreslåede prioritering.

Landbrug & Fødevarer, Plantning og Landskab samt Skovdyrkerne foreslår prioritering på baggrund af projektstørrelse alene. Skovdyrkerne supplerer med et forslag om en øvre projektgrænse, således at den økonomiske ramme ikke tømmes af få meget store projekter.

Plantning og Landskab foreslår som et muligt alternativ, at projekter til gavn for hasselmus og birkemus prioriteres.

Danmarks Naturfredningsforening spørger til, hvilken kommunal kortlægning af potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser, der tænkes anvendt i prioriteringen, og om kortlægningen er offentlig tilgængelig.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det fremgår af Naturpakken, at "*projekter med stort potentiale for biodiversitet prioriteres*". I udkastet til bekendtgørelsen er dette søgt imødekommet ved at prioritere tilskud til arealer, hvor kommunerne i kommuneplaner har udpeget potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser. Ift. høringsparternes bemærkninger om hensynet til ligebehandling bemærkes, at med den nyligt vedtagne ændring af planloven ændres også kravene til, hvordan kommunerne udpeger potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser. Dette skal fremadrettet ske som en del af udpegningen af Grønt Danmarkskort. Det er Miljøstyrelsens forventning, at de nye krav om anvendelse

af Digitale Naturkort, nationale kriterier og krav om at sikre sammenhæng på tværs af kommunegrænser samt Miljøstyrelsens vejledning herom vil bidrage til øget ensartethed i kommunernes udpegninger.

Miljøstyrelsen er endvidere opmærksom på, at ikke alle kommuner vil have afsluttet deres udpegning af områder til Grønt Danmarkskort inden den første ansøgningsfrist for ordningen. I lyset heraf mener Miljøstyrelsen, at det vil være hensigtsmæssigt, at prioriteringskriteriet om kommunernes udpegning af potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser ikke anvendes i den første ansøgningsrunde.

Nærværende ordning tilgodeser i vid udstrækning bi- og bestøvervenlige arter og er ikke designet/måltrettet enkelte bilag 4 arter som hassel- og birkemus frem for andre arter. Styrelsen finder ikke anledning til at ændre herpå.

De indkomne forslag om prioritering på baggrund af projektstørrelse vurderes at kunne sikre ligestilling mellem alle ansøgere. Store projekter vil være omkostningseffektive i overensstemmelse med den politiske aftale om Naturpakken. Henset til krav om en entydig objektiv prioritering af ansøgerne, vil det i praksis ikke være muligt, at arbejde med en øvre grænse for projekter, med mindre der tilføjes andre supplerende kriterier for prioritering, der kan medføre mulighed for en entydig prioritering mellem projekter. Dette vurderes dog at administrationen bliver dyrere. Ansøgningsrunden i 2017 vil derfor danne grundlag for en vurdering af, om grundlaget for prioriteringen bør ændres i 2018 og 2019, herunder særligt ift. muligheden for at tilføje et kriterium om prioritering indenfor kommunernes udpegning af potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser, som indgår i Grønt Danmarkskort.

Miljøstyrelsen retter bekendtgørelsens prioriteringskriterier således, at der i 2017 alene prioriteres på baggrund af projektstørrelse.

4. Tilskudsareal

Danmarks Jægerforbund finder det beklageligt, at det tilskudsberettigede areal kun kan måles op til 1 meter fra de yderste planterækker, fordi det kan medføre en uhensigtsmæssig beskæring af planterne, der vokser ud over marken, hvilket reducerer beplantningernes værdi som levesteder for vilde dyr og planter. Danmarks Jægerforbund opfordrer til, at der stilles krav om en dyrkningsfri zone på minimum 2 meter fra de yderste planterækker.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Projektarealers afgrænsning defineres til dyrkningsgrænsen. Projektarealet kan dog maksimalt måles op til 1 meter fra de yderste planters stammer, hvilket anses at udgøre tilstrækkeligt plads til en fornuftig udvikling af læhegn og småbeplantninger. Ønsker landmanden yderligere brammer langs hegnet er landmanden frit stillet for at anlægge disse, og der vil kunne opnås grundbetaling for disse arealer såfremt de opfylder betingelserne for vildt- og bivenlige tiltag.

Landmanden betaler selv ca. halvdelen af investeringen, og må anses at have en betydelig interesse i hegnet. Der vurderes ikke behov for yderligere krav, for at beskytte landmandens egne interesser. Ordningens krav om, at yderste række af

hegnet skal bestå af buske reducerer endvidere problemer, da buske ikke i samme omfang som træer vokser ud over den øvrige landbrugsjord eller skades af landbrugsmaskiner.

Herudover er det Miljøstyrelsens vurdering, at et øget krav til arealet af beplantningerne vil reducere interessen for ansøgninger, da det yderligere areal vil skulle afstås fra dyrkningsarealer.

Miljøstyrelsen fastholder på den baggrund definition af tilskudsarealet.

5. Plantearter

Danmarks Jægerforbund og Dansk Gartneri ser gerne, at listen over tilskudsberettigede plantearter udvides med flere arter herunder brombær, hindbær, sitkagran, hvidpil, poppel, syren og koral-hvidtjørn.

Danmarks Naturfredningsforening ser gerne, at flere arter helt eller delvist fjernes fra listen over tilskudsberettigede plantearter, herunder alm. kristtorn, dunet gedebled, kortstilket filtrose, blød filtrose, tarmvridrøn, taks, ær, vortebirk, dunbirk, ask, bævreasp, fuglekirsebær, gråpil og alm. hylde m.v. Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at der stilles krav om egnstypiske plantearter.

Plantning og Landskab foreslår, at definitionen af plantemateriale, der stammer fra frøkilder i Danmark eller dansk nærområde udvides med de tyske delstater Niedersachsen, Sachsen-Anhalt, Brandenburg, og den norske fylke Hordaland. Udvidelsen begrundes bl.a. i en bedre tilpasning til klimaforandringer.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har som hovedkriterie valgt, at prioritere plantearter efter om de er naturligt hjemmehørende i Danmark. Af denne grund imødekommes forslag om at optage syren, sitkagran og hvidpil eksempelvis ikke.

Brombær og hindbær anses for relativt nemt selv at kunne etablere sig ved selvsåning i tilplantede læbælter – især hvis der efterlades åbne partier, som ordningen giver mulighed for.

Efter høringen og ny vurdering har Miljøstyrelsen valgt, at imødekomme forslag om at fjerne kortstilket filtrose, blød filtrose og tarmvridrøn fra listen pga. risiko for genetisk forurening af sjældne, lokalt forekommende vilde danske provenienser.

Styrelsen vurderer ikke, at der er belæg for at stille krav om egnstypiske plantearter. Miljøstyrelsen henviser i vejledningen plantevalg.dk, hvor ansøger kan finde anbefalinger til et fornuftigt plantevalg på en given lokalitet.

Ny planteliste fremgår af vejledning.

Vedrørende det foreslåede fra Plantning og Landskab anerkender Miljøstyrelsen, at det er relevant at anvende plantemateriale fra nærområder med en potentielt bedre klimatilpasningsevne. Vejledningen er tilpasset med de foreslåede nærområder.

6. Plantearter til gavn for bier og andre bestøvere

Danmarks Jægerforbund er positive overfor, at beplantningerne skal bestå af mindst 25 % plantearter, som er gavnlige over for vilde bestøvere og finder, at det harmonerer bedre med ordningens formål end tidligere.

Danmarks Jægerforbund, HedeDanmark, Landbrug & Fødevarer, Plantning og Landskab og Skovdyrkerne finder, at listen med arter, der er til gavn for vilde bestøvere er mangelfuld, og bør udvides med flere arter, herunder spidsløn, rød kornel, alm. gedeblad, alle rosearterne, alle pilearterne, almindelig hyld, druehyld, alm. røn, finsk røn, seljerøn, småbladet lind, storbladet lind, navr, spidsløn, ær, kvalkved og fjeldribs.

Landbrug- og Fiskeristyrelsen foreslår, at kravet om indblanding af arter, der er til gavn for vilde bestøvere hæves til 50 % af beplantningen.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har valgt at mødekomme forslagene til udvidelse af plantelisten med arter, der kan betegnes som gavnlige for vilde bestøvende insekter.

I forhold til Landbrugs- og Fiskeristyrelsens forslag vurderer Miljøstyrelsen, at det er relevant at øge kravet om arter der er til gavn for vilde bestøvere til 50 %. Dette vil være i overensstemmelse med 'Miljø- og Fødevareministeriets biavlstrategi 2016 – 2019' om fødegrundlag. Kravet er tilføjet bekendtgørelse og vejledning.

7. Kulturtekniske tiltag og krav

Danmarks Jægerforbund er positive overfor kravene om, at beplantningerne skal bestå af mindst 75 % buskarter, yderste planterække skal bestå af buskarter, minimum 25 % planter, som er gavnlige for bestøvende insekter, samt forbud mod brug af pesticider, og forbundet finder, at kravene harmonerer med ordningens formål. Forbundet ønsker et krav om, at en vildthejning maksimalt må have en længde eller bredde på 200 m. Hensynet er, at sikre vildtets frie passage.

HedeDanmark og Skovdyrkerne foreslår en lempelse af kravet om, at de yderste planterækker skal bestå af buskarter, så det bliver muligt, at indblande ammetræer af rødell, birk og fuglekirsebær med op til 25 % af planterne i yderste planterække, for at sikre en god etablering af beplantningerne.

Plantning og Landskab ønsker mulighed for brug af pesticider, idet mekanisk renholdelse anses at kunne skade planterne og endvidere belaste CO₂ regnskabet relativt i forhold til brug af pesticider. Ønsket skal ses i lyset af deres ønske om et generelt højere plantetalskrav, der anses at kunne reducere ukrudtstrykket.

HedeDanmark og Plantning og Landskab mener, at kravet om minimum 4.000 planter pr. hektar er for lavt, og kan resultere i en længere renholdelsesperiode eller medføre, at beplantningerne bliver domineret af ukrudt.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen fastholder kravet om buske i yderste række. Dette anses at bidrage til en god struktur i hegnene og hegnene vil i nogen grad bedre tåle tæt kørsel med

landbrugsmaskiner. En mulighed for at 25 % af planterne i yderste række kan bestå af ammetræer forudsætter en nøjagtig beskrivelse af, hvordan de må plantes. Desuden forudsættes optælling af planterne i yderste række for at kontrollere kravet. Dette er dyrt i administration. Det bemærkes, at der ikke er forbud mod brug af ammetræer til at sikre en god kulturstart. De må dog ikke stå i yderste række. Yderligere bemærkes det, at der er observeret en uheldig tendens til, at ammetræer ikke fjernes rettidigt, hvilket kan få ødelæggende konsekvenser for læhegnet, særligt når træerne står i yderste række.

Miljøstyrelsen indfører ikke et generelt krav vedrørende hegnslængder af hensyn til vildtet, blandt andet fordi dette kan øge de administrative omkostninger til kontrol. Derimod tilføjes vejledningen en tekst, hvor der opfordres til at sikre vildtets frie passage med generelle retningslinjer svarende til Jægerforbundets forslag. Hegnene indtegnes på Geografisk GIS kort og bliver genstand for evaluering efter første runde. Miljøstyrelsen er naturligvis indstillet på at yde tilsagn til vildtheegnssopsætning så vildtet tilgodeses. Det bemærkes endvidere, at det er et krav, at vildtheegn fjernes, når de har opfyldt deres formål.

Miljøstyrelsen fastholder kravet om pesticidfri etablering og renholdelse. Brug af pesticider anses ikke foreneligt med et formål om, at fremme og bevare biodiversiteten. Det bemærkes, at dybdepløjning er tilladt, hvilket i betydeligt omfang kan reducere ukrudtstrykket. Yderligere bemærkes det, at ansøger er frit stillet for at plante yderligere planter og af den vej yderligere reducere ukrudtstrykket.

Miljøstyrelsen fastholder endvidere plantetallet på 4.000 planter pr. ha. I kombination med ordningens øvrige muligheder anses det at udgøre tilstrækkeligt med planter til, at sikre kulturer, der lever op til formålet.

8. Afstandskrav

HedeDanmark, Plantning og Landskab og Skovdyrkerne skriver, at afstandskravet på 30 meter til § 3-arealer er uhensigtsmæssig, da beplantning op til § 3-arealer kan skærme arealerne mod en utilsigtet drift af sprøjtemidler og gødskning.

Plantning og Landskab foreslår et lavere afstandskrav og nævner, at et afstandskrav kan medføre, at arealet mellem tilskudsbeplantninger og § 3-arealer senere risikeres at bliver tilplantet uden tilskud.

Kommunernes Landsforening er positive overfor afstandskravet på 30 meter til § 3-arealer og foreslår, at afstandskravet fremhæves mere tydeligt i vejledningen, for at sikre, at ansøgerne forstår vigtigheden af dette krav.

Miljøstyrelsens bemærkninger

En nedsættelse eller fjernelse af afstandskravet på 30 m til § 3-arealer kan medføre væsentlige negative konsekvenser for de berørte naturområder. Dette omfatter risiko for accelereret tilgroning, øget næringstilførsel fra læhegnet, ændret hydrologi pga. træernes vandforbrug og øget predation fra rovfugle. Læhegn tæt på beskyttet natur vil endvidere skabe dårligere lysindfald og dermed forringe levedygtighed for padder og lyskrævende planter. Da ordningen, jf. Naturpakken,

er en indsats i det åbne land for at stoppe tilbagegangen i biodiversitet, må afstandskravet på 30 meter derfor fastholdes.

Ift. afdrift af plantebeskyttelsesmidler til naturområderne bemærkes det, at der allerede er fastsat afstandskrav for deres brug nær følsomme naturområder, således at de negative effekter reduceres mest muligt. Samtidig antages det, at der anvendes god landbrugsmæssig praksis ved sprøjtning eller gødskning således, at dette f.eks. ikke udføres under vejrforhold, der kan skade omkringliggende naturarealer.

9. Opretholdelse og kontrol

Danmarks Naturfredningsforening finder det problematisk, at der kun er krav om en opretholdelsesperiode på 5 år for beplantningerne. Det anses for utilstrækkeligt i forhold til formålet.

Skovdyrkerne finder, at manglende krav og sanktioner i ordningen vedrørende anslag og pleje af beplantningerne kan medføre en række mislykkede hegn og småbeplantninger.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Tilskudssatsen er beregnet som 50 % af investeringsudgifterne til læhegn. Det vurderes, at ansøgers egen investeringsandel i væsentlig grad medvirker til, at beplantningerne opretholdes over en længere periode end 5 år.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at en længere opretholdelsesperiode end 5 år til at opretholde beplantningerne på ejendommen, eventuelt ved at tinglyse forpligtigelsen, vil medføre en betydelig lavere interesse for ordningen. Dette kan medføre, at der ikke kommer tilstrækkelig med ansøgninger.

I forhold til manglende krav og sanktioner henvises igen til ejers egen interesse i, at opretholde og pleje tilplantningerne. Det bemærkes endvidere, at en ansøger er frit stillet for at stille yderligere krav til konsulenter, der står for gentilplantningerne, herunder anslag, plejeintensitet, m.v.

Miljøstyrelsen fastholder opretholdelsesperioden og metode for kontrol.

10. Kollektive projekter

Plantning og Landskab finder, at kravet om 3 medlemmer i kollektive projekter er for lavt, idet det vil være forholdsvis nemt, at én stor lodsejer kan gå sammen med to små og etablere en fælles forening som i virkeligheden er enmandsstyret. Foreningen henviser endvidere til *"Der kan erfaringsvis fx stå offentlige organisationer bagved ansøgningerne – og hermed forsvinder det kollektive formål"*.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det er alene fremme af biodiversitet, der er fastsat som en politisk målsætning. Kollektive projekter udgør i den forbindelse et middel og ikke et mål. Kollektive projekter på 3 deltagere modvirker ikke fremme af biodiversitet. Miljøstyrelsen finder det positivt, at 3 lodsejere i samarbejde kan etablere projekter på tværs af deres ejendomsskel. Styrelsen er ikke bekendt med, at offentlige organisationer står bag ansøgninger. Hertil bemærkes, at tilsagn om tilskud ikke kan omfatte

projekter, der helt eller delvis er beliggende på arealer, der er ejet af offentlige institutioner, offentlige virksomheder eller kommunale fællesskaber. Ligeledes kan tilsagn om tilskud ikke omfatte projekter, hvortil der indgår anden offentlig finansiering. Dette fremgår af bekendtgørelsens § 3, stk. 2 og 3.

Miljøstyrelsen fastholder mindst 3 medlemmer i kollektive projekter.

11. Klageadgang

Plantning og Landskab ser gerne, at det bliver muligt, at klage over afgørelser efter nærværende bekendtgørelse. Foreningen skriver følgende om den manglende klagemulighed ” *Det anser vi som ret problematisk – ud fra vores erfaringer, hvor vi har konstateret, at foreninger har fået medhold i principielle forhold om fortolkning af regler. Det kan fx ske i fortolkninger af størrelser og afstandskrav. Hvis der er eksempler på at disse administreres forskelligt mellem sagsbehandlere/regioner vil det konflikte med forvaltningsloven og det vil være ret uheldigt, hvis der ikke kan klages over sådan noget*”.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det er i § 78, stk. 6, i Naturbeskyttelsesloven hjemlet, at Miljø- og Fødevareministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Miljøstyrelsen fastholder, at afgørelser, der er truffet i medfør af tilskudsordningen, ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.

Det bemærkes, at dette er i overensstemmelse med Miljøstyrelsens øvrige praksis for lignende tilskudsordninger, hvor der heller ikke er mulighed for at klage over afgørelser om tilsagn om tilskud.

12. Tilskudssats

Plantning og Landskab ser gerne, at tilskudssatsen på 60.000 kr. pr. hektar hæves, så det også dækker de administrative omkostninger for ansøgerne. Foreningen anser, at en del af styrken ved de kollektive beplantninger i de større foreninger er, at holde et meget højt kvalitetsniveau mht. planlægning og gennemførsel. Udgiften til administration og projektstyring kan således være tjent hjem i forhold til udgifter til kontrol som myndighederne skal afholde.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Tilskudssatsen er beregnet som et investeringstilskud ud fra de direkte omkostninger til etableringen og den nødvendige pleje af beplantningerne. Tilskuddets beregningsgrundlag afspejler de politiske ønsker.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at nærværende ordning er relativ simpel, hvorfor de administrative konsekvenser følgelig er begrænsede. Ydes der tilskud til ansøgernes administration, vil der alt andet lige være færre penge til selve formålet med ordningen, nemlig fremme af biodiversitet.

Det bemærkes, at der ved andre tilsvarende ordninger, fx skovrejsning, ikke ydes tilskud til ansøgers administrationsomkostninger. Yderligere bemærkes det, at en

eventuel beregning af administrationsomkostninger vil forsinke udmøntning af ordningen betydeligt, da disse skal godkendes i EU-Kommissionen.

Miljøstyrelsen fastholder beregningsgrundlaget og tilskudssatsen. Ordningen kan evalueres efter 2017, hvor tilskudssatsen kan revurderes, hvis mængden af kvalificerede ansøgere vurderes utilfredsstillende, m.v.

13. Markblokke

HedeDanmark og Plantning og Landskab ser gerne, at det også bliver muligt at ansøge om tilskud på arealer og marker, der ikke ligger i en markblok. Behovet dækker primært små landbrugsejendomme, gamle læhegn eller arealer op til eksisterende markblokke.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det er hensigten med kravet om markblokke, at målrette tilskuddet mod arealer i en landbrugsmæssig dyrkning, hvor der vil være den største effekt for den biologiske mangfoldighed ved, at konvertere til enten et læhegn eller en småbeplantning.

Miljøstyrelsen opretholder kravet om markblokke.

Kommentarer i forhold til de enkelte bestemmelser i bekendtgørelsen, som ikke er behandlet ovenfor

§	Høringssvar	Miljøstyrelsens kommentar	Bemærkninger
§ 6, stk. 1, nr. 7	Landbrug & Fødevarer: Det virker uhensigtsmæssigt, at nye læhegn og småbeplantninger ikke må forbindes med eksisterende bevoksninger	<p>Beplantningerne skal fremstå som selvstændige bevoksninger.</p> <p>Hensynet er at sikre, at der ikke de facto ydes tilskud til skovrejsning, mod de politiske ønsker og hvor tilskudssatsen af gode grunde er væsentligt lavere end under nærværende ordning.</p> <p>Det er tilladt at plante i forbindelse med eksisterende læhegn og småbeplantninger, dog må læhegnets samlede bredde ikke blive mere end 7 planterækker, og småbeplantningens samlede areal må ikke bliver over 0,50 ha.</p> <p>Kravet anses tilstrækkeligt uddybet i vejledningen til ordningen.</p>	Bekendtgørelse og vejledning ændres ikke.
§ 8, stk. 1 og 2	Landbrug & Fødevarer: Det er uklart, hvad der menes med, at småbeplantninger ikke må få karakter af skov.	<p>Småbeplantninger må ikke placeres med en indbyrdes afstand, der de facto gør, at der er tale om et skovrejsningsprojekt, hvilket er i modstrid med de politiske ønsker og de beregninger, der ligger til grund for tilskudssatsen.</p> <p>Beplantningerne skal fremstå som selvstændige bevoksninger.</p> <p>Det fremgår af vejledningen, at man kan rette henvendelse til styrelsen, hvis man er i tvivl om kravet er opfyldt.</p>	Bekendtgørelse og vejledning ændres ikke.
§ 15, stk. 3	Landbrug & Fødevarer: Der bør præciseres, hvad fristen for indberetning er.	<p>Indberetningsfristen fastsættes i tilsagnet og som udgangspunkt er dette senest 2 år efter tilsagnsdatoen.</p> <p>Indberetningsfristen fremgår i vejledningen til ordningen.</p>	Bekendtgørelse og vejledning ændres ikke.

Kommentarer i forhold til vejledningen, som ikke er behandlet ovenfor

	Høringssvar	Miljøstyrelsens kommentar	Bemærkninger
Kapitel 4	Danmarks Naturfredningsforening vil gerne have begrundet, hvorfor offentligt ejede arealer er udelukket fra tilskuddet.	Det fremgår af den politiske aftale at Naturpakken under indsatsen for ”Det åbne land og landmanden som naturforvalter”, at det skal gøres nemmere for <u>landmænd</u> , at lave naturpleje. Ordningen er politisk ikke tiltænkt det offentlige.	Ingen ændringer.
Kap. 7, side 7, 2. afsnit	Landbrug & Fødevarer: Der bør kvitteres umiddelbart efter ansøgningerne er sendt.	Det er hensigten, at der sendes et kvitteringsbrev, når ansøgningen er modtaget i styrelsen. Teksten i vejledningen præciseres så dette fremgår tydeligt. Det fastholdes i vejledningen, at ansøger skal rette henvendelse, hvis kvittering ikke modtages.	Vejledningen vil blive rettet til.
	Plantning og Landskab pointerer, at ordet ”læhegn” ikke er brugt i perioden 2007-2016 for tilsvarende ordninger, fordi ordet forholder sig til produktion. Støtten må ikke være produktionsrettet støtte i henhold til EU-reglerne.	Det er korrekt, at tilskuddet ikke må være produktionsrettet i henhold til de EU-statsstøtteregler som ordningen udmøntes under. Når ordet alligevel bruges, er det fordi det bruges i den politiske aftale om Naturpakken og desuden giver en almen let forståelse for, hvad der egentlig tales om. EU-Kommissionen har alene forholdt sig til ordningens substans og har ikke haft bemærkninger til ordningens navn.	Der foretages ikke ændring i bekendtgørelse eller vejledning.
	Landbrugs- og Fiskeristyrelsen finder, at det bør fremgå tydeligere af vejledningen, at tilsagn om tilskud er betinget af, at projektarealet ikke	Vejledningens nuværende ordlyd med; <i>”Du kan ikke få tilskud til udgifter, som du får EU-tilskud til under en anden</i>	Vejledningen præciseres.

	<p>omfatter arealer, der er omfattet af tilsagn om tilskud til en arealbaseret tilskudsordning for miljøvenligt landbrug, miljø- og klimavenligt landbrug eller økologisk landbrug under et af landdistriktsprogrammerne, og hvorpå etablering af beplantningen vil medføre overtrædelse af betingelser i de nævnte tilsagn.</p>	<p><i>ordning eller på anden måde</i>”, suppleres således, at det specifikt fremgår, at man heller ikke må have tilsagn på samme areal til de af styrelsens nævnte ordninger.</p>	
	<p>Kommunernes Landsforening finder, at afstandskravet til § 3 områder bør have en mere fremtrædende plads i teksten. Tilsvarende ønskes det tydeliggjort, at § 3 områder og Natura 2000 områder ikke er potentielle projektarealer.</p>	<p>Det gøres mere tydeligt i vejledningen, at der er et afstandskrav på 30 meter til § 3 områder samt, at §3 områder og Natura 2000 arealer ikke udgør potentielle projektarealer.</p>	<p>Vejledningen tilpasses.</p>
	<p>Landbrugs- og Fiskeristyrelsen pointerer, at der med de gældende krav til ordningen potentielt kan opnås tilskud til produktive investeringer, der potentielt kan opnå grundbetaling, herunder fx produktion af solbær i monokultur eller lavskov i omdrift.</p>	<p>Det er ikke hensigten med den politiske aftale, at der skal ydes tilskud til produktive investeringer, ligesom dette strider mod lovgrundlaget som ordningen er statsstøttenotificeret i henhold til. På baggrund heraf ændres bekendtgørelse og vejledning så det fremgår, at der ikke kan ydes tilskud til læhegn og småbeplantninger, der kan få karakter af produktive investeringer og opretholde grundbetaling.</p>	<p>Bekendtgørelse og vejledning ændres</p>
	<p>Skovdyrkerne foreslår, at der alene stilles krav om, at nødvendige tilladelser og dispensationer samt museumsudtalelse vedrørende dybdepløjning er indhentet inden <u>igangsættelse</u> af projektet. Hermed anses administrative byrder for henholdsvis ansøger og myndighed at blive reduceret, idet der med nuværende krav anvendes ressourcer på</p>	<p>Ordningen tilrettes, således at nødvendige tilladelser skal være opnået inden igangsættelse af projektet.</p> <p>Tilskud udbetales ikke, før der forelægger dokumentation for alle tilladelser og dispensationer.</p>	<p>Vejledningen ændres.</p>

	projekter, der ikke gennemføres som følge af begrænsede tilskudsmidler.		
--	---	--	--